

БӨЛІМ: БАЛАБАҚША

Ата-аналармен қарым-қатынас — баланың табысты дамуының факторы

ЖАРИЯЛАНДЫ
28.12.2025СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/186245/>**Курмангалиева Шайзада Жандайбековна**

Тәрбиеші

Актобе обл, Хромтау ауданы, Кызылсу ОМ

Аккогершин Шагын орталығы

КІРІСПЕ

Мектепке дейінгі балалық шақ — адамның бүкіл өмірлік дамуының іргетасы қаланатын кезең. Бала осы уақытта алғашқы дағдыларды меңгеріп, өзін және қоршаған ортаны тани бастайды, сөйлеп үйренеді, эмоцияларын басқаруды, адамдармен қарым-қатынас жасауды игереді.

Бұл процесте екі басты институт — отбасы мен балабақша негізгі рөл атқарады. Отбасы — бала үшін қауіпсіздік, махаббат пен қолдау ортасы болса, балабақша — жүйелі білім мен әлеуметтік тәжірибе беретін тәрбие мекемесі.

Сол себепті ата-ана мен тәрбиешінің өзара түсіністігі, бір-біріне деген сенімі, ортақ мақсатқа бағытталған ынтымақтастығы баланың табысты дамуының негізгі шарты болып саналады. Егер отбасы мен балабақша бір бағытта жұмыс істесе, бала өзін сенімді сезінеді, қиындықтарды жеңіл еңсереді және өмірге белсенді көзқарас қалыптастырады.

Негізгі бөлім

1. Ата-ана мен балабақша серіктестігі — тәрбиенің тірегі

Бала тәрбиесі бір мекеменің немесе бір адамның ғана емес — ортақ жауапкершілік.

Балабақшада тәрбиеші:

- баланың мінез-құлқын реттеуге,

- ұжыммен ойнауға,
- өз ойын айтуға,
- дербес шешім қабылдауға үйретеді.

Ал отбасы:

- сүйіспеншілік пен қамқорлық береді,
- ұлттық тәрбие мен отбасылық дәстүрді жеткізеді,
- күнделікті әдеттерді қалыптастырады.

Егер осы екі тәрбие көзі бір-бірін толықтырса, балада:

- тұрақты мінез,
- өзін-өзі бағалау,
- жауапкершілік сезімі,
- қауіпсіздікке деген сенім пайда болады.

Керісінше, ата-ананың айтқаны мен балабақшадағы талап сәйкес келмесе, балада түсінбеушілік, қобалжу, қырсық мінез байқалуы мүмкін. Сондықтан серіктестік — қажеттілік.

2. Ата-анамен тиімді қарым-қатынас формалары

Балабақшадағы ата-анамен жұмыс әртүрлі және жүйелі болуы тиіс.

Негізгі бағыттар:

1. Жеке кеңес беру

Тәрбиеші ата-анамен жеке сөйлесіп, баланың мінезі, ойын дағдылары, ұйқысы, қарым-қатынасы туралы ақпарат алмасады.

2. Ата-аналар жиналысы

Жалпы мәселелер талқыланып, балалардың жетістіктері, даму бағыттары таныстырылады.

3. Ашық есік күндері

Ата-аналар сабаққа қатысып, тәрбиелік жұмыстың қалай өтетінін өз көзімен көреді.

4. Бірлескен іс-шаралар

Мерекелер, спорттық жарыстар, шығармашылық байқаулар — отбасы мен баланың байланысын нығайтады.

5. Электронды қарым-қатынас

WhatsApp/Telegram чаты, электронды күнделік, фотожинақ — ата-ананы балабақша өміріне жақындатады.

Мұндай жүйе ата-ана мен тәрбиеші арасындағы сенімді арттырып, проблемаларды дер кезінде шешуге мүмкіндік береді.

3. Үй мен балабақша талаптарының бірлігі

Баланың мінез-құлқы тұрақты болуы үшін тәрбиелік талаптар бірдей болуы қажет.

Мысалы:

- балабақшада ойыншық жинаса – үйде де жинау;
- сыпайы сөйлеу ережесі — барлық ортада сақталу;
- кезек күту, бөлісу, ортақ ережеге бағыну.

Бұл баланың:

- тәртіпке үйренуін,
- жауапкершілік сезімін,
- өзін-өзі реттеу қабілетін қалыптастырады.

Егер үйде тым еркелету, ал балабақшада қатаң талап болса, бала өз-өзіне сенімсіз болып, қарама-қайшылыққа тап болады. Сондықтан ата-анамен алдын ала түсіндіру жұмысы өте маңызды.

4. Ата-аналарды педагогикалық ағарту

Кейбір ата-аналар баланың жас ерекшелігін білмегендіктен, орынсыз талап қояды немесе керісінше, шектен тыс еркелетеді.

Сондықтан тәрбиеші:

- тақырыптық дәрістер,
- кеңес бұрыштары,
- ақпараттық буклеттер,
- психологпен кездесулер,
- «Ата-ана мектебі» клубтарын ұйымдастыра алады.

Тақырыптар мыналар болуы мүмкін:

- «3–6 жастағы баланың психологиясы»

□ «Баланы жазғыру емес — қолдау маңызды»

□ «Экран уақыты: қауіптері мен ережелері»

□ «Үйдегі еңбек тәрбиесі»

Осындай жұмыстар ата-ананың педагогикалық мәдениетін көтеріп, балаға деген дұрыс көзқарас қалыптастырады.

5. Баланың табысты дамуының нәтижелері

Ата-ана мен балабақша бірлесе жұмыс істеген жағдайда балада:

□ өз-өзіне сенімділік қалыптасады;

□ құрдастарымен тату қарым-қатынас жасайды;

□ үйренуге қызығушылығы артады;

□ қақтығыстарды сабырмен шешуге дағдыланады;

□ эмоциялық тұрақтылық дамиды;

□ мектепке дайындығы күшейеді.

Бұл — болашақтағы білім алуға, тұлғалық қалыптасуға берік негіз.

Қорытынды

Ата-анамен қызметтестік — балабақшаның ажырамас бөлігі.

Тәрбиеші тек білім беруші емес, сонымен қатар ата-ананың сенімді серіктесі, баланың дамуын қолдайтын жетекшісі болуы тиіс.

Ашық әңгіме, өзара құрмет, ортақ мақсат — міне, табысты дамудың басты кепілі.

Отбасы мен балабақша өз күштерін біріктіргенде ғана бала махаббатқа толы, сенімді, жауапты, белсенді тұлға болып қалыптасады.

ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР

1. Ұзақбаева С.А. Мектепке дейінгі тәрбие негіздері. – Алматы: Оқу құралы, 2018.

2. Сейсенбаева А.Қ. Мектепке дейінгі педагогика. – Алматы: Университет баспасы, 2019.

3. Айтбаева Ж.Т. Мектепке дейінгі жастағы балалар психологиясы. – Нұр-Сұлтан: Педагогикалық басылым, 2020.

4. «Балабақша» журналы. – Мектепке дейінгі ұйым педагогтеріне арналған ғылыми-әдістемелік журнал. – 2021-2024 жж. сандарынан.

5. «Мектепке дейінгі білім беру» журналы. – Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту мәселелеріне арналған әдістемелік басылым. – 2020–2024 жж.

6. Жұмабекова Ф.Н. Отбасы және мектепке дейінгі ұйым ынтымақтастығы. – Алматы: Әдістеме, 2017.

7. «Отбасы және балабақша» журналы. – Ата-аналармен жұмыс, отбасы тәрбиесі бойынша материалдар. – 2019–2023 жж.

8. Баймұханбетова Г.К. Мектепке дейінгі ұйымдағы ата-анамен жұмыс технологиясы. – Шымкент: Әдістемелік құрал, 2021.

ҚМ АА Күәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.